

Megjelen minden vasárnap. Előfizetési ár : egész évre 6 frt., félévre 3 frt.

A honszerelem vértanui.

— 1526. —
(Képpel.)

Sötét az ég boltozatja,
Pedig felhő nem takarja ;
Kialudt a napnak fénye . . .
Hej! a magyar nemzet sokat, nagyot véte.

Nagyot véte : elfeledte,
Hogy a honért verjen keble,
S a közveszélyt tétlen nézve —
Hej! nagy volt a vétke, nagy lett büntetése . . .

Széthordták a véres kardot,
Hallották a hívó hangot :
,Talpra magyar, hí a haza!
Hej! de viszhang nem kelt, a szózat elhala.

Elhalt a szó, néma minden,
Szikra tűz sem ég a szivben . . .
Szörnyű, szörnyű volt az átok!
Hej! szegény hazánknak az *önérdek* ártott. — —

Gyors hírnök jő ős Budára
A királyi palotába ;
A királyi palotában
Hej! foly a dáridó, foly a táncz javában.

,Némuljon el a hegedő ;
Csengő aczél csengjen elő!
Csata-kürtnek szava zengjen!
Hej! a határon áll százezernyi ellen.‘

Es az urak felkaczagnak :
,Hirmondásod tartsd magadnak ;
Folyjon a táncz, rajta, rajta!
Hej! elég időnk van indulni a tarra.‘

Más hírnök jő ős Budára
A királyi palotába ;
A királyi palotában
Haj! foly a dáridó, foly a táncz javában.

,Némuljon el a hegedő :
Csengő aczél csengjen elő!
Zengjen a kürt indulóra!
Haj! ittben az ellen, ütött már az óra.‘

Es az urak felkaczagnak :
,Legalább ha ittbonn vannak
Nem fáradunk érttök sokat ;
Hej! hol hát a kardom? nyergeljetek lovat.‘

Jó Szolimán százezerrel,
Indul Lajos kis sereggel ;

Készítetek szemfödület,
Haj! ez nem győzelmi, csak halálharcz lehet . . . .

A pécsi nagy egyetemnek
Folyosóin járnak-kelnek,
Járnak-kelnek lelkes ifjak,
Hej! mindegyik szíve egy-egy tüzes csillag.

Járnak-kelnek, gondolkodnak:
Ásva a sír már a honnak . . .
S eszökbe jut az óriás, —
Hej! hogyan vérzett el hajdan Leonidás.

És földobog minden kebel,
Az arcokon pír ömlik el:
Nekem is van egy életem,
Haj! nem enyém az már, — hazámnak szentelem!

Kezet fogva összenéznek,
A hazáért halni készek,
Egyet gondol valamennyi:
Hej! könny helyett kardot kell a kézbe venni.

És nem soká tanakodnak, —
Háromszázan fegyvert fognak,
Fegyvert fognak s elindulnak
— Hej! a ravatalra ékes koszorúnak . . . .

„Uram király! — fegyvert fogánk,
Hogy senki se mondhassa ránk:
Satnya volt az ifju hajtás . . .
Hej! mi tudunk halni, ha kell halni, mint más!”

Nyög a térség Mohács alatt,
Alig bírja a két hadat;
A magyart csak könnyen birná,
Hej! ha a tengernyi török nem boritná.

Riad a kürt, leng a zászló,
Dörg az ágyú, a halálszó . . .
A kard csörren, fegyver zörren,
Hej! sok bajnok hull el sebekkel fődötten.

„Csak előre, rohanóra!”
S mint a villám rengő tóra —
A magyar had a tarra csap . . .
Haj! de a villámot fölemészti a hab.

Pécsi ifjak háromszázan
Elül küzdenek csatalánczban;
Szikra lobban, föld megdobban,
Hej! háromszáz ágyú arat a sorokban.

A rohanó ifju csapat
Mind egy szálíg halva maradt . . .
Nem volt satnya a fa sarja,
Haj! eljőve önkénynt a nagy ravatalra . . .

Még az ég is sírt fölötte:
Zápormódra hullott könnye,
Jajszavából mennydörgés lett . . .
Haj! ily gyász között dult az iszonyu végzet.

A nemesség diszvirága
Hőshalált halt; a hon árva:
Csele vize nagyra nőve
Haj! Lajos királynak leve szemfödője. — —

Megszünt a zaj, itt az éjjel,
És az éjben kétes fény kel,
Szövetnekek fénye mellett
Haj! a csatatérre gyászos nép közelget.

Perényiné gyászruhában,
Honleányi fájdalomában —
Eljőve a temetésre,
Haj! a magyar nemzet sírbatevésére . . .

Kapa villog, ásó csillog,
Készen állnak már a sírok,
Szing telik mindegyike,
Hej! mindannyit egy-egy nagy halom földi be.

Az ifjakat egy fenékre,
Külön-sírba helyezék le,
S imádkoztak térdre hullva:
„Haj! boszuló Isten, nézz le országunkra!” — —

Ott szunnyadnak a hős ifjak,
Porukból vadrózsák nyílnak,
Márvány-oszlop nincs felettök,
Hej! ennél szebb emlék tiszta honszerelmök.

Sírköböl a lengő árnyak
Éjfelenkint föl-följárnak,
És suttog a holtak szava:
„Hej! legyetek ébren, hogyha hí a haza!”
K. E.

Egy csodálatos történet.

— Mese. —

Egy szép vasárnapi reggelen volt, egy ősztáján, épen midőn a tatárka virított. A nap olyan aranyos fényvel sütött az égről, a reggeli szellő hirtelen végig suhintott a tarlón, a pacsirták daloltak a levegőben, a méhek zsongtak a tatárkában, és az emberek a templomba mentek ünneplőmezben, — szóval, minden teremtés örvendett az életnek, s így a sündisznó is.

Sündisznó ur ajtaja előtt állt, az ajtóragasztóhoz dülve keresztbe tette lábait és kezeit; s úgy sütkérezett a napon, rágyújtott selmeczi pipájára s valami víg nótát dudolgatott, jól-rosszul, a mint épen egy sündisznótól kitelik szép vasárnapi reggelen. A mint úgy ott álldogált, eszébe jutott, hogy addig, míg a felesége otthon a gyermekeket megmosdatja és felöltözteti, ő kissé elmehet sétálni a mezőre, s megnézi, hogy milyen az ő tarlórépája. A tarlórépa házához közel volt egy szántóföldön, s ő abból enni szokott családjával, azért nevezte: „az ő répájának“. Sündisznó atyus megpiszkálta pipáját s utnak indult. Épen midőn a kökény-sövényt megkerülte, mely a répaföldet bekeríté, a nyullal találkozék, ki hasonló dologban járt, mint ő maga, azaz „káposztáját“ volt megnézni. A sündisznó nyájasan köszönt neki „szerencsés jó reggelt!“ — de a nyúl, ki a sündisznóhoz képest igen előkelő gavallérnak tartotta magát s különben is kissé gögös és hiu volt, nem is fogadta a sündisznó köszöntését. Megvetőleg méregeté a tüske sertéjü törpét, s gunyosan mondá:

— Hogyan, te már ilyen jókor a mezőn szaladgálsz?

— Sétálok, — felelé amaz.

— Hm! — viszonzá nyúl uram, — úgy gondolnám, te másra is használhatnád görbe lábaidat, mint a sétálásra!

Teringettét! Erre már sündisznó uram is megharagudott.

— Komolyan szóltszomszéd uram, vagy csak tréfált? — kérdé. S a nyúl felelé:

— Persze hogy komolyan.

— Hát a szomszéd ur tán azt hiszi, hogy tovább szalad az ő hosszú lábával, mint én az én kurta lábaimmal?

— Hahaha! Furesa! — nevetett a nyúl; — hiszen azt a vak is látja, hogy nálad csiga lehetne fullajtár!

— Hát akkor kigyelmed annál inkább fog velem versenyt futni! — viszonzá a sündisznó; — hanem azt mondom a tekintetes urnak, elveszti a fogadást!

Most kaczagott csak még a nyúl, úgy hogy mind a két kezével tartotta vékony, fehér hasát.

— Ejnye, ha olyan nagy kedved van velem versenyt futni, görbelábu barátom, én rá állok, csak határozd meg, hogy menyibe fogadunk.

— Legyen hát egy arany és egy pint bor, — mondá a sündisznó.

— Elfogadom! — szóla a nyúl, levetette rokkját, neki gyürközött s mondá:

— Rajta hát!

— Már csak ne siessünk olyan nagyon, én még ma nem ettem semmit, előbb hazamegyek reggelizni, kis félóra mulva megint itt leszek.

A nyúl beleegyezett, és a sündisznó haza szaladt. Utközben gondolá magában:

— Majd befütök én annak a gögös hoszszulábunak, mint annak rendje!

Midőn hazajött, így szólts nejéhez:

— Asszony, hamar öltözködjél fel, ki-jöss velem a mezőre.

— Hát mi baj? — kérdé az asszony, s elejtette chignonját, mert épen frizirozta magát.

— Nyúl szomszéd urammal fogadtam egy aranyba és egy pint borba, hogy jobban tudok szaladni mint ő, s neked is ott kell lenned.

— Ugyan, ugyan, — kiáltá a sündisznó felesége, — van-e jó dolgod! Elvesztetted az eszedet? Hogyan akarsz te a nyullal versenyt futni?

— No csak ne pörölj, asszony! Az az én dolgom! Hamar öltözködjél s jér velem!

Mit tehetett hát a szegény asszony; — vette a napernyőt és követte férjét.

Midőn együtt mentek a mezőn, férje így szólts:

— Figyelj most jól szavaimra, asszony! Amott azon a hosszú szántott földön tartjuk a versenyt. A nyúl az egyik barázdában fut jobbról, én a másikban balról; felülről kezdjük. Neked az egészben nincs egyéb

dolgod, csak hogy lenn legguggolsz a barázdába, tudniillik az enyémbé, s valahányszor a nyúl ide érkezik, te felugrol és kiáltasz:

— Én már itt vagyok!

Az okos asszony csakhamar megértette a dolgot, és a sündisznó megmutatta neki a helyet. Aztán felment a másik végére, hol a nyúl már várta s addig kissé megkente a lábát jóféle pálinkával, hogy jobban fut-hasson.

— Hát kezdhettek már? — kérde a nyúl.

— Kezdhettek ám! — felelé a másik. Ezután mind a kettő beleállt a maga barázdájába, s a nyúl olvasott: „Egy, kettő, három!” s az utolsó szónál már neki iramodott, mint a szél. Sündisznó uram pedig csak kis darabon futott, aztán meglapult barázdájában s hagyta a nyulat szaladni, de ő azt nem vette észre, mert nem volt ideje hátra nézni.

Midőn a nyúl sebes futtában lenn megérkezett, felugrott a sündisznó felesége s kiáltott: „Hopp! Én már itt vagyok!”

— Istenem! — gondoló a nyúl, mi lehet az? — De mégis elhitte, hogy ez csakugyan maga a sündisznó, mert nyúl uramnál okosabb ember sem tudja úgy hamarjában megkülönböztetni sündisznó uramat a feleségétől, ha csak fejkötőjét fel nem teszi, de ez alkalommal bizony szépen letette azt.

— Hiszen akkor egy roskadozó fal is megrendülne, ha engem egy ilyen sündisznó legyőzne! Megfordulni! Futunk újra!

S futott is mint a szélvész. Sündisznó asszony pedig meglapult helyében. Midőn a nyúl fenn megérkezett, felugrott sündisznó uram s kiáltá: „Hopp! Én már itt vagyok!”

De a nyúl most egészen neki dühödött.

— Fordulj! Futunk újra! — ordítá.

— Jól van, én nem bánom, — felelé a sündisznó nyugodtan, — a hányszor tetszik.

És a nyúl csak úgy röpült a szántóföldön végig, s midőn célhoz ért, felugrott a sündisznó felesége: „Hopp! Én már itt vagyok!” — s az egyre úgy ment, míg a nyúl már 73-or szaladt oda és vissza, már alig birt lélekzetet venni, de még sem hagyta magát. Azonban midőn 74-szer futott, már nem érte el utjának végét, hanem az út közepén

holtan rogyott le. — Szegény nyúl! ott feküdt most a barázdában elnyujtva, s vége volt életének.

A sündisznó pedig zsebre tette a nyert aranyat és a kulacs bort; aztán elment a feleségeért, ki még ottlen a barázdában guggolt, s jó kedvvel hazamentek.

Ez volt hát ama csodálatos történet, melyből azonban tanulni is lehet valamit, és pedig azt, hogy: senki se legyen gögös, bármilyen nagy ur — akár igazán, akár csak képzeletben, — ne nézzen le megvetőleg bármi kicsiny, csekély embert, nehogy úgy járjon, mint nyúl uram a sündisznóval.

A kis Náci.

— Elbeszélés. —

Írta: *Tóth József.*

(Folytatás.)

III.

„*U*” s a gyermek futott, rohant az üldöző szellem: a *lelkismeret* előtt. Futott, rohant, míg csak lábai birták — míg össze nem roskadt. A szép, szöke Tisza — Magyarország e gazdag haltermő folyója — ott hőmpölygött előtte, alig száz lépésnyire, melynek síma, lassan hullámozó tükrében meg nézte magát a fényes nap, elboritva sugárleplel a szép folyam rengő vizét, míg a parton álló korhadt vén fűzek mogorva árnyékot vetettek reá.

Milyen jó, hogy nem birt tovább menni, tovább futni! Talán egyenesen belerohant volna a folyam halálthozó mélyébe.

Ott nem üldözte volna az a borzasztó hatalom, melynek neve: *bűnérzet*.

... „Fuss! ... fuss! ... fuss!”

Oh milyen irtózatossá kiáltás volt az! Fülében csengett mindig — még akkor is, midőn eszméletét elveszítve ott feküdt a puha nedves zsombikon, melyet sűrűn elborított a sárga szirmu *gáti virág*.

A fiu megriadva ugrott fel s félénken, irtózva tekintett vissza a falu felé — melynek csak fényes, bádorgfedelű tornya látszott el a Tisza partjára — s aztán egy kínos sohajtás szakadt fel kebléből:

„Mi lesz énbőlöm?”

Sovárogva, csüggedten bámult a csen-

A mohácsi esztia. („A honszerelem vértanui” című vershez.)

des kis falu tornyára. „Milyen jó volna ott-honn lenni!”

A magára hagyatottság, s a bűn félelme könyeket csalt szemeibe. Leveté magát a nedves zsombikra s elkezdett sírni.

De csakhamar erőt vett magán. Daczos, vad természete e pillanatokban ismét feltámadt s dühössé tette. Elgondolta, hogy most neki azért kellett és azért kell azután is szenvedni, mert a kis Náczival kegyetlenül bánt.

„A miatt a hitvány zsidó gyerek miatt — mondá magában — oh hogy megfojtánám, ha most itt volna!” összecsikoritá fogait s ökleivel fenyegetett.

Arra nem gondolt, hogy a szegény kis zsidó gyerek milyen nagy fájdalmakat áll ki, ártatlanul, az ő rossz indulata miatt, s hogy a kis Náczi azóta talán már meg is halt. A bűnös fiu hosszasan elgondolkozott annak a pár órának a történetén, melyek alatt futnia kellett mint egy számkivetett, üldözött hazátlan árvának, kit megtagadott saját apja, anyja, kivetett saját hazája és nem fogad be idegen égalj — és minél tovább gondolkozott, annál inkább erőt vett rajta a keserű megbánás, annál inkább elszomorodott.

És ekkor eszébe jutot a kis Náczi, s látni vélte, a mint véres arcát felé fordítja s azt susogja neki halálos kínok közt: „verjen meg az Isten, gonosz fiu!”

A bűnös fiu felsikoltott s elfödve arcát fuldokolva zokogott.

„Szegény Náczi! szegény Náczi! bocsáss meg, bocsáss meg! Az Isten megvert, nincsen apám, édes anyám, nincsen senkim, senkim! Látod mivé lettem? hogy futok, azt se tudom: hova?”

A forró nap rásütött arcára, melyen könyek perogtak végig — a békák egyhanguan brekegtek az ingovány zöldessárga posványában, mely a Tisza mentében megszűnve elnyult, távolabb sűrű magas náderdőt emelve.

Körmös Ferkó egy utolsó pillantást vetve a falu felé, összekulcsolta kezét.

— Édes anyám, édes apám! nem láttok többé. Nem lesz nekem ezentúl édes anyám, édes apám, árva leszek mint a madár . . . árva, árva! apával, anyával!

A vadmadár — ott a Tisza vize fölött

— csak úgy sikongva röpkedett le-le-esapva, s megsöpörve szárnyával a napsugártól tündöklő szöke hullámokat, melyeknek buborékos habgyűrűiből olykor-olykor kövér meredtszemű halak vetődtek fel pillanatra, mintha csak körül akarnának tekinteni, hogy milyen élet is van hát a vizek felett . . . ott a hol a napsugár játszik . . . aranyos napsugár.

— A fiu szeméi előtt lassankint minden eltűnt, — a csendes falu kis tornya, a szöke Tisza vén fűzfáival. Nem látott semmit könyeitől.

Ugy fájt a szive attól a gondolattól, hogy ő neki nincsen többé apja, anyja, nincsen senkije, a ki szeretné a futva futó, kitaszított, üldözött bűnös fiut, a ki olyan most már, mint az a sikongó vadmadár, mely a víz felett röpked, a kinek ezután nem lesz szabad embereket látni, puha párnára hajtani fejét — s a kinek a sötét erdő lesz menedéke, mint a rablóknak.

Ferkó — mintha kigyó csúszott volna végig hideg testével forró kebelén — szívéhez kapott.

„Még az erdő se fogad be engem!”

Hisz az egész vidék beláthatlan messziségű sik róna volt, melyen alig tűnt fel itt-ott egy magános fa vagy cserjebokor.

— Növekvő félelemmel tekintett körül — — után szeméből kitörölte a könyeket — mintha azt nézné: jönnek-e már üldözői, a pandurok, hogy elfogják és sötét börtönbe hurcolják?

— Nem látott senkit. Olyan elhagyott volt most a szép zöld bársonnyal fedett virágos rét!

A remegő fiu kissé megkönnyebbedett.

„Akárhová! — csak börtönbe ne. Mi lenne ott belőlem. Megölnének, felakasztanának mint a Sobri Józsit!”

A sikongó vadmadár a nádas felé szállott.

A bűnös gyermek követte tekintetével a repülő madarat.

— Megállj megállj! — kiáltá kiterjesztve karját, — én is odamegyek veled. Ott nem talál meg senki.

Felugrott s a nedves, süppedő zsombikon keresztül a nádas felé szaladt s néhány pillanat múlva eltűnt a magas nád között, mely fölötte védőleg összeborult.

Ez a jó buvóhely — itt nem talál meg senki.

A nagy, fehérhasu zöld békák rábámultak a jövevényre s aztán megijedve ugráltak szét a hivatlan félelmes vendég előtt.

Ferkó pedig meghuzta magát a nád és kákaerdő sűrűjében s remegett azon nagy hatalom lázongó ereje alatt, melyet így hívnak: a *lelkiismeret félelme*.

IV.

Mikor hazavitték a kis Náczi az iskolából véres fejjel, halott-halvány arczczal, csukott szempillákkal „és mikor a szerető jó mámi“ sikoltva borult félholt gyermekére s azt kérdezgette tőle gyötrelmes, kétségbeeső fájdalommal: fiacskám, egyetlen Náczi kám hát nem ösnersz? én a te mámi kád vagyok, nem akarsz beszélni, nem akarsz rám nézni? — és ezekre a kérdésekre a kis Náczi nem szólt semmit, csak meredten ott feküdt, csukott szemekkel, holt-halvány arczczal, akkor az a csendes hajlék siralomházzá változott.

— Meghalt a fiam, az én egyetlen fiam! megölték, megölték! — sikoltá Grünhut Ábrahám né haját tépve, kezeit tördelve fel s alá futkosva, mint egy örült. — Adjátok vissza a kis fiamat. Oh Jehova! Jehova!

A félholt gyermek az Isten szent nevének említésére felvetette szemeit és azután nem is csukta le.

Ugy maradtak megmerevedve!

Borzasztó volt reánézni.

Nemsokára jött haza Ábris gazda is jajveszékelve s arczzából kikelve.

Batyuját még az udvaron elhajítva rohant be egyenesen; ott térdre esett s elkezdett zöldsülni, egész testében remegni. A tanító ur — ki ott volt, hogy jó lelkivel, tanácsaival segélyére legyen a zsidó asszonynak — megragadta az öreg Grünhut karját:

— Mi lelte? — azt hívé, hogy szélhűdés érte. Az apa leveté magát arczczal a földre és zokogott.

Kívül ezalatt egész néptömeg gyült össze a Grünhuték bérháza előtt s hallani lehetett, miként kiáltozzák: „meghalt a kis Náczi, az a rossz életű Körmös Ferkó ütötte agyon, úgy hozták haza az iskolából vérbe fagyva! A rossz életű!“

Ekkor a tömegben egy magas, óriás testalkatu ember tört keresztül és sietett be az ajtón.

Ez volt Körmös Ferkó apja.

Mikor bement a szobába, csak ennyit mondott szikrázó szemekkel s ökölbe szorított kezeivel fenyegetőzve:

„Felkeresem azt az elvetemedett fiamat, ha a világ végén volna is, és lepedőben hozom haza . . . addig meg befogok és elhozom a doktort költségemre!“

Ezzel kifutott s elhajtott a szomszédvárosba orvosért.

V.

Öreg este volt, mikor a saját lelkiismerete által üldözött fiu előbujt rejtekéből. Egésznap nem evett mást, mint kora reggel egy darab kenyeret. Éhes volt nagyon — de nem ez, hanem egészen más volt az, ami őt háborgatta.

Az elhagyatottság, az egyedüllét félelme a szabadban, hol emberi lénynek nyoma sem volt már ilyen sötét este.

Mindidáig küzdött magával: mit tegyen? Szeretett volna otthonn lenni a csendes szobában, a jó puha ágyban, édes anyja mellett. Most már nemesak félt, hanem rettegett.

De hazamenni sem volt bátorsága, mert azt hitte, hogy a faluban mindenfelé lesik és elfogják, midőn hazamegy. S e két nehéz, borzalmas állapot között kellett választania.

Végre is a hazatérést választotta, mert az eget fekete zivataros felhők boriták s a szél mindig hangosabban zúgott s attól is kellett félnie, hogy valami éhes farkas ráüt a nádasban s felfalja. Emlékezett rá jól, hogy a télen még a faluba is bejártak a farkasok a nádasból éjnek idején s beüvöltöttek a házak ablakain.

Azután biztatta még az is, hogy apja ilyen nyári időben kinn lakik egész héten a tanyán s csak vasárnapra szokott hazajönni.

Ekkor épen péntek volt.

A bujdosó igyekezett magát megnyugtatni.

Sötét van, nem vesznek észre, ha belopózkodom a faluba. Édes anyám pedig nem árul el, mert engem nagyon szeret. Még majd el is bujtat valahová!“

Néhány lépést tett előre a zombikon, mely zsizegett lábai alatt — a fekete felhő-

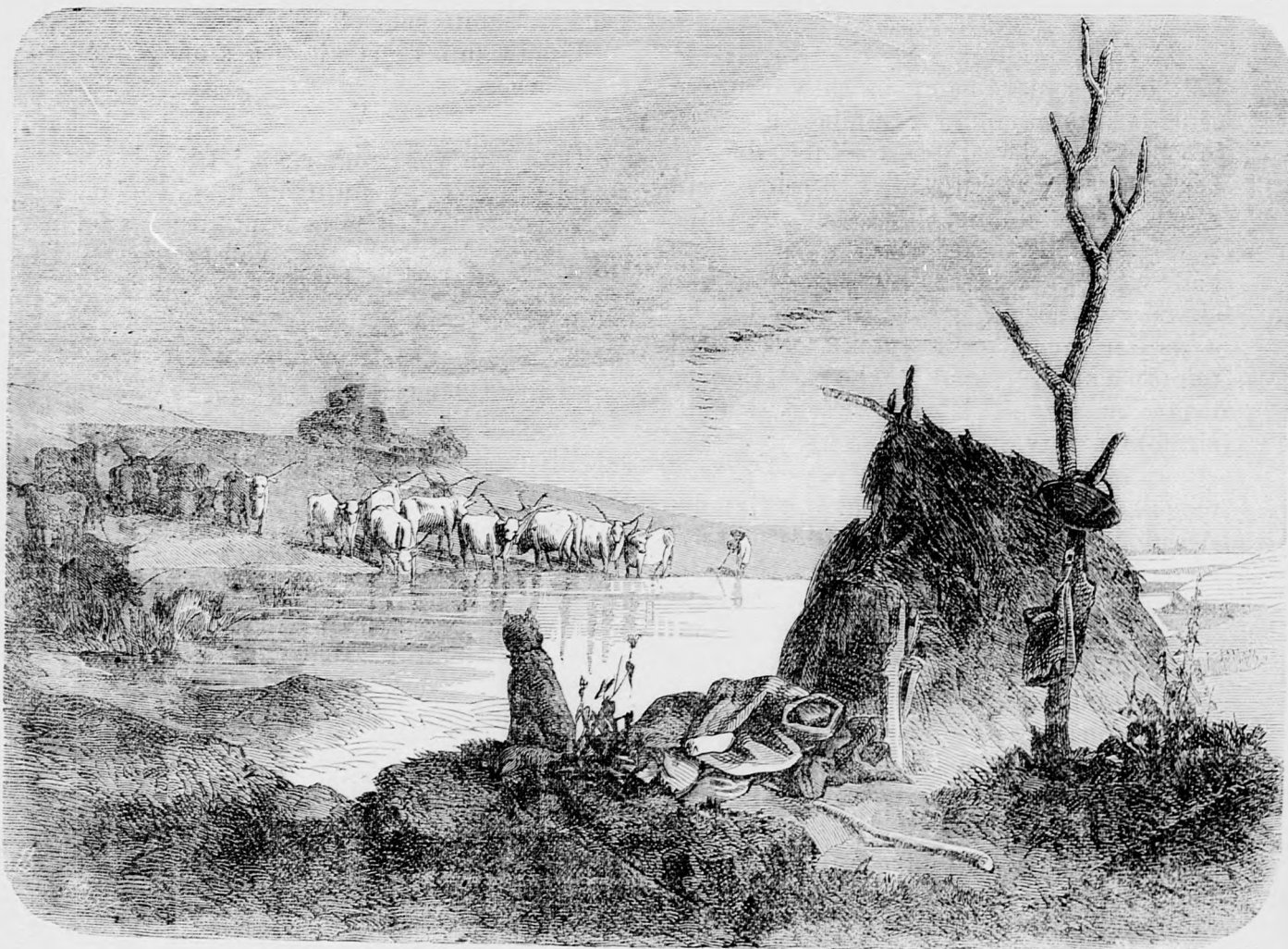
ket vakító villámfény szakgatta meg s tompa mennydörgös vonult el fölötte, mely titokteljesen olvadt össze a békák dallamos kurtyolásával.

— Égiháboru lesz! — mondá magában — oh csak beérhetnék addig a faluba! Siesünk, siessünk!

Nem törődve sajjó, véres lábaival: gyors léptekkel indult meg. Nehány csepp eső hullott alá. „Menjünk! menjünk!” El kez-

madár! Ezt felelte a dörgő vihar — s az üldözött fiu megérté a vihar dörgő hangját s futott, rohant mint az eszeveszett. Azt se tudta, mikor ért a faluba, egyszer csak ott volt a szülői hajlék előtt — összeroskadva a sáros vízben. Ekkor már szünőfélben volt a zápor, de az ég egyre dörgött, csattogott még s bezörgetett a házba, midőn megrázta és megvilágosítá a kis ablakot.

„Ki van ott? ki van ott?”

Itatás. (Lásd szövegét a 602. lapon.)

dett futni, s mintha futásával versenyezni akart volna az eső: mindig nagyobbodott, végre sűrű záporban ömlött alá, melyet a süvöltő szél keményen arzába csapdosott. Az ég dörgött, csattogott, a villámok egymást üzték s a rémes éj viharában hasonlított a pusztai táj a kigyult pokolhoz, melyben láthatólag röpkedtek a borzalmas halálmadarak.

„Huhu, huhu!” Mi tesz ugy? A halál-

A sáros gyerek hallani vélte onnan belülről ezt a hangot, ezt a kérdést. Fölemelkedett a sárból s oda lépet a ház ablakához és megkopogtatta.

— Anyám! édes anyám!

— Ki van ott? . . . ki van ott?

— Ez az édes anyám hangja. Én vagyok. Ugy fázom!

— Te vagy, fiam! Oh csakhogy hazajöttél! Gyere, gyere, nyitom már az ajtót!

Az utolsó út. (Lásd szövegét az 603 lapon.)

B. N. ...
1870

...
1870

Az elázott fiu dideregve, kuczorogva sietett az ajtóhoz.

„Oh de jó idebenn!”

— Hol voltál édes fiam? — kérde az anya magához szoritva fiát. — Látod én azért szeretlek.

— Meghalt?! — kiáltá a fiu.

— Még nem!

A fiu reszketett: „Még nem!” ez azt jelenti, hogy meg fog halni. Az anya észrevette a reszketést.

— Nem is hal meg . . . ne félj, ne félj! . . . Ugy-e nem ettél, éhes vagy? ugy-e nem ittál, szomjas vagy? Egyél, igyál!

— Hát az apám?

— Jaj az apád! Elfogyott az elesége, hazajött értte . . .

— Itthon van? — kérde a fiu rémülten.

— Nincs! Elment téged keresni. Jaj neked, ha a keze alá kerülsz.

A bünös fiu nem hallott többet, kiszakítá magát anyja karjai közül és kirohant a viharos éjbe, ki-ki, és rohant mint egy örült, kit boszorkányhad kerget. Az anya hiába futott utána, kiabálva, hogy ne féljen, elrejti és megvédelmezi ő. Kiáltását elnyelte a vihar üvöltése, s nem ért nyomába.

„Oh mi lesz a hajléka, mi lesz a takarója, mi lesz az eledele?” . . .

Hajléka lesz a rengeteg náderdő, takarója a nádlevél, eledele pedig az, a mi a vadmadaré.

„Huhu, huhu!”

Ez a halálmadár! repült utána suhogó szárnynyal. Talán onnan jött a haldoklótól, hirt hozni, hogy:

„Most már nem fáj neki a véres seb!”

Huhu! huhu! Milyen borzasztó éjszaka.

„Ne vigy engem kísértetbe!”

Grünhut Ábrahám pedig, a gyürüs zsidó így imádkozott akkor: „Jehova! nagy a te hatalmad, végetlen a te irgalmad, kegyelmed.”

És a pokróczon térdepelve hinté a hamut fejére. És nem hallá a röpkedő halálmadár borzalmas hangját:

„Huhu, huhu!”

VI.

Milyen nagy szenvedés követte azt a napot!

Elég volna egy egész életre. És milyen

esodás hatalma van a szenvedésnek, hogy vágyik utána a bünös megjavulni!

„Csak még egyszer hazamehetnék! — csak még most az egyszer ne bánthanának!”

Az aranyos napsugár fénye ott játszott a náderdő felett, de a bujdokló lelke mégis sötét volt, mint az éjszaka.

„Csak hát legalább meg tudnék halni — elaludni szépen, csendesen. Az a Tisza olyan mély és . . . óh de beteg vagyok . . . — de beteg a szívem.

Szívére nyomta kezét.

„Csakugyan a szívem beteg, itt van! oh hogy fáj!”

Az aranyos napsugár mindig erősebben villogott a hullámozó nádtető felett. Közeledett az idő délhez. És ekkor már a *gyomor* nagyon nyughatatlan kezdett lenni. A kiállott szenvedések, a hosszú futás, s az ezt követő mély álm után — a nedves, földtalajon, — éhes volt a bolygó hős.

De mit fog enni? hisz itt semmi, semmi sincs! Itt éhen fog elpusztulni. Nem ad neki senki kenyeret, mint otthon a szülői hajlékban.

Sokáig töprenkedett, mit tegyen, hol vegyen eledelt, mert már olyan gyenge volt, hogy majd eldölt.

Félénken körültekintve kilépett a nádasból. De ismét csak visszabujt, mert nem nagy távolban embereket látott. Azoktól félt, hogy elfogják és hazaviszik. Pedig neki hazamenni nem „szabad!” ő neki most nincs otthona. Oh de szomorú, oh de nehéz így az élet!

(Vége következik.)

Itatás.

(Képpel.)

Hányan és hányan énekelték meg már a pusztát, és a ki pusztára megy, mégis mindig talál rajta valami ujat. Boldog, a ki ott élhet, virágos tavasztól a halottcsendes télig, — annak nincs oka irigyelni a városiak fényben, de porban is fürdő utcait!

Nem cserélne a pásztor-ember pipát senki fiával sem! Bizony szép élet is a pusztai ember élete, — tavasz-időn meg épen valósgos paradicsom környezi a mezőn.

A galya fölött pacsirtaszó csattog, s a hóolvadástartól megdagadt erre hápogó kacsa,

és kurrogó darufalka huz. A szomszéd ugart jókedvű szántóvetők töretik „tavaszi“ alá, s a pezsgő élethez a bőjti nap egykissé még szokatlan, de aztán már gyakoribb meleg sugarakkal borítja be a harmoniát.

Nyárnak még kevés, tavasznak egykicsit sok; s a kövér fű pusztításában kifáradt göbolyök epedve iparkodnak az érhez, öles „czimeröket“ büszkén mutatva bele a nyugodt tükörbe s átbámulva arra az örves komondorra, mely csak úgy foga közül csahol egyet-kettőt, talán csak azért, hogy a Bandi gyereket a tavalyról itt feledett kukoriczacsosz-góré árnyékából kimélettől kiugraszsa. Mert ha Ádám bácsi a bot végéről föleszmél és észreveszi, hogy az ebéd még a tarisznyában s a bogrács még az ágason lóg, akkor aztán lesz „ne mulass“ a fiúnak... Ámbátor nem gondolná ő azt olyan keményen, — legfőlebb az lenne a büntetés, hogy Ádám bácsi sütne magának egy darab szalonnát nyárson, aztán, ha a Bandi gyerek fölébred, azt mondaná neki, hogy az ő részét megette a „Bodri“. — Aludj hát csak Bandi gyerek, míg a gulya iszik s delel; — pótold ki álmodban azt a részt, a mit Ádám bácsi mondása szerint itt a Bodri megevett.

V. J.

Az utolsó ut.

(Képpel.)

Mélyen a hegyek közt áll a magános lak, szomorú fenyves vadon közepében, vad, érzéketlen szirtek között. Az élet egyetlen háza a halál mezején.

Tél van. A természet is a halál leplét viseli. És a kis magános laknak halottja van.

A család-apa ott nyugszik a koporsóban, föltéve egy egyszerű hegyi szánra, mely elszállítsa, mert a temető messze-mesze van a faluban. Az özvegyen maradt anya sirva borul a koporsóra, míg a nagy-apa letérdelt a hóba s levett kalappal imádkozik, keservesen sohajtva: „Oh miért nem vitt el engem a halál ezen erőteljes élet helyett! — de az Isten úgy rendelte — legyen meg az ő szent akarata!“

Az árván maradt kis gyermekek bámulva néznek a megdöbbentő jelenetre, ők

még nem tudják felfogni annak szomorú jelentőségét.

A ház tornáczában a résztvevő szomszéd — ki több órai fáradságos utat tett, hogy barátjának az utolsó tiszteletet megadja — végzi a lelkész kötelességét a halott fölött, mert itten pap nincsen. Elmond egy imát az ódon, ezüst kapesos könyvből, a körülállók ájtatosan Ament mondanak rá, — az imádkozó szolga, ki a szánon ül, fölteszi kalapját, megindítja a lovat s elszállítja a messze nyugalom helyére azt, kinek helye üresen maradt a házban és szerettei szívében. Nyugodjék békével!

A csürhe.

(Képpel.)

Ha nem is irnók a kép alá a nevet, az ember mégis mindjárt tudja, hogy „disznókkal“ van dolga. Nyakig sárban, szemében turkázva: azt egy becsülettudó hizóra fogott „sertés“ meg nem tenné, de befeküdnék a tető alá szárazra, — tudniillik, ha — pocsolyát nem lelne.

Hanem a „disznó“ Bécsben is csak disznó marad, hát még ott a nádas lucskos tövében, a hol tócsákat csinál az ér és a vizet még a lónyom is fölfakasztja; kívánni se lehetne, hogy természetét megtagadja.

Dolgoznak is az igaz; azt a dülöt tizenkét ökör hat ekével három nap alatt föl nem törné úgy, mint egy falunak a csürhéje, kivált a melegebb napokban, mikor jobban esik a disznónak, ha csak orrmányát is bedughatja a hüvös földbe.

Csak legalább volna valami hasznuk a szántásban, de az a sásos ingovány nádgyökérnél egyebet se terem, az meg nem való disznó-gyomorba se, mely pedig közmondás szerint sokat bevesz. Turnak, turnak; s örömük telik benne, mikor a sás töve recseg, s a kihányt föld oly magasra emelkedik, hogy ha végig hasálnak a turásba, a hátuk sem látszik ki.

És így töltik az időt naphosszat, turással, legeléssel, heveréssel és kóborlással, s olykor az agyarasok egy kis műkedvelői öklödést is rendezve a fiatal tapasztalatlanabb kis disznók rémületére, a fias koczák vész-sikoltozása és ijedelmes rőfögésének kíséretében.

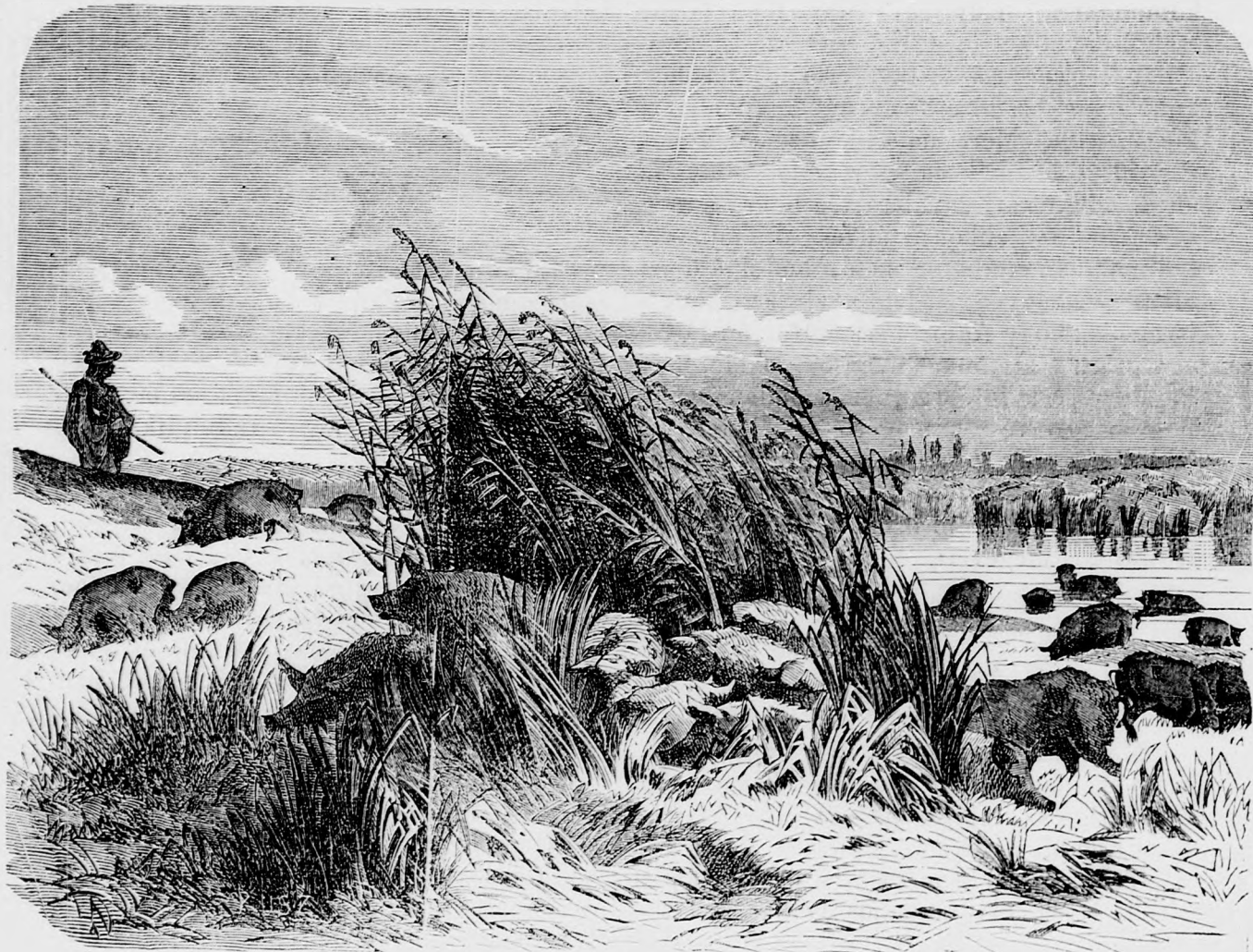
De alkonyat felé már az éhség nagyon is kezdi zaklatni a szegény állatokat s óra hosszat fülelnek és sovárgó szemekkel pislognak toronyirányában, s keserves siránkozással követik nyomról nyomra a pásztort, ki annak rendje szerint a sereg előtt jár.

De mikor aztán a falu elé ér a csürhe, vége az engedelmességnek és fegyelemnek; a hány utca, annyi felé szalad a csapat, mindegyik egyenesen haza, s még egyene-

ők csak másik ősszel férhetnek hozzá, mikor a tavalyi szalonnából már alig van néhány sütetre való.

Akkor aztán ő rájuk kerül a sor — mindazon kedvezésben részesülnek, a melyben a tavalyiak, de fájdalom! szomorú vége van az ilyen kedvezésnek!

Szegény disznó! mily rövid életének pályája! — s milyen víg a tora!

A csürhe.

sebben a váluhoz, melyből aztán farkas étvágyukkal csakugyan szalonnát esznek a hátukra és hájat a belső oldalukra.

Őszfelé megritkul a csürhe, egyik-másik jobbfajtájú „disznót“ a gazda otthon fogja hizónak s aztán kap enni, elejénte korpát, árpát és később kukoriczát, a mennyit sziveszája kíván, — kedvez neki, s a többiek irigylük sorsát, s ha lehet lopkodnak tőle egypár szem kukoriczát, mert ezen jóhoz

A gorilláról.

(Képpel.)

A gorilla az ó-világi majmok legnagyobbika. Előfordulási helye leginkább Dél-Afrika. Testalkatára nézve roppant erős, a szó szoros értelmében: vállas, tenyeres-talpas szál legény ő kelme. Karjai három láb és néhány hüvelyknyi hosszú, lábai két láb három hüvelyknyiek. Izmos testét a hímnél fekete, a nőstényeknél barnás-szürke

szőr borítja. Arcza fekete, mi visszataszító behatást nyújt a szemlélőre nézve, orra barna, alsó ajka mozgékony.

Fiatal korában feje gömbölyded, de későbbi idejében alakja hosszukássá változik, fülkagylói kicsinyek és az emberéhez hasonlók.

Sötét, sűrű és nedves erdőkben szeret leginkább tartózkodni.

Ritkán látni társasan, mert a hím családjával külön helyre vonul.

Közönségesen négy lábon jár, csak veszély esetében egyenesedik föl.

Eledelét, mint a majmok egyáltalában igen kevés kivétellel, a növényvilágból veszi. Füge-, gyökér- és egyéb gyümölcsökkel táplálkozik.

Ösztöne nincs oly jól kifejlődve, mint az más majmoknál tapasztalható, fészket épít ugyan, de azt nem védelmezi az eső és időjárás ellen. Különben is fészkében csak éjjel tartózkodik.

A gorilla kerüli ugyan az embert, de ha bántalmaztatik, ő is borzasztó dühvel támad. Védelmére roppant karjai és erős fogai állnak készen.

Számos néger azt beszéli, hogy nagy farkós bottal fölfegyverkezve az elefánt ormányát oly erővel ütötte, hogy az meg sem futhatott, míg végre megölte.

A bensülöttek egy állattól sem félnek úgy, mint a gorillától.

A giuneai négerek ezen majmot rémitő embernek tartják, mely csak azért tartja magát oly butának és vadnak, hogy a lakosok el ne fogják; azt is tartják róla, hogy fejedelmök lelke a gorillába megy át, és ez rémíti és gyilkolja azután a népet.

Ha a vadász gorillával találkozik, úgy élete többnyire veszélyben forog, mert ha a golyó a remegő kéztől talán nem jó irányt kapott, úgy ő menthetlenül a borzasztó halál fia.

Midőn a gorilla-család megpillantja a vadászt, a nőstény és a kölykök nagy lárma és ordítás között elrohannak, míg a hím ott marad. Hirtelen fölegyenesedik, fogait csatogtatja és izmos karjaival mellét veri, mely erős, kongó hangot ad; majd fölemeli fejét és szörnyen ordít. Azután rövid léptekkel a támadó közelébe jó, közbe-közbe karjaival mellét üti és rémes kiáltásokat hallat.

Néha a vadász 5—6 perczig is ott időz, várva, míg a gorilla kellő lőtávra jó. Kínjeljes perczek azok!

Ha 14—20 lábnyi távolságra van tőle, úgy eldurantja fegyverét.

A gorilla mozdulatlanul várja be a halált, — de ha nem találja el a fegyver golyója halálosan, vagy csak megsebesíti, úgy a merénylő a végső perczekre készülhet.

Rárohan a vadászra, erős karjaival ösztörtori csontjait, behorpasztja mellét, — a négerek számos fegyver-csőveket mutogatnak, melyeket a gorilla roppant dühében meggörbitett, egyik végét a másikhoz hajtván.

De ha a golyó mellébe hatott, úgy rövid idő múlva kimul.

Arczára esik, hosszú karjait kiterjeszti, arcza kínosan rángatózik és végső sohaja épen olyan — mint az emberé.

A gorillát megkisérlék ugyan szelidíteni,

de a fáradozásokat nem koszorúzta siker, mivel a gorilla a fogságban rövid idő múlva megszűnt élni.

Cap Talmas mellett fődöztetett föl néhány évtized előtt Afrikában.

Ugyanis egy amerikai missionarius (térítő) Afrika belsejében utazván, egy nagy, idomtalan koponya birtokába került, melyről azt mondták a négerek, hogy az egy nagy vad majom feje.

Ezen missionarius összeszedé a többi csontokat is, a csontvázat összeállítá és azt Troglodytes gorillának nevezte el.

K. K. L.

A várur és tiz szelleme.

— Rege. —

H. M. után.

Mühldorf egy kis falu a cseh és morva határszélen, melyen egy vén, omladozó várkastély állott, s a melyről a nép a következőt regéli:

Sok évvel ezelőtt egy öreg, kegyetlen birtokos volt, — halála után pedig tiz gonosz szellemmel látogatta meg minden éjjel a várat.

Egyszer a közeli faluból egy éji ör jött Mühldorfba s a várban, hogy fáradalmait kipihenhesse, éji szállást kért. Kapott ugyan szállást oly szépet, a minőt csak kívánhatott, hanem előbb elbeszélének neki a várur és a tiz szellem regéjét, — ő pedig csak nevette, s a csodálkozó cselédek legnagyobb bámulatára kenyeret, bort és egy játék kártyát kért, s midőn ujjal intették, hogy tegye magát ki ily kísértéseknek, azt felelte rá, hogy: Babona az egész, majd megmutatja, hogy mire képes egy oly kiszolgált vén bakancsos, mint ő.

Miután semmire sem mentek a hosszas intésekkel s jó tanácsokkal, — mindent kívánata szerint teljesítettek.

Leült tehát egy szobában, elővette a kártyát s elkezdett egymaga játszani, s midőn már megunt, egyet ivott az asztalra tett korsóból, — úgy hogy az már majdnem kiürült, midőn a vártorony tompán ütötte el a 12 órát.

„Tizenkettőt üt az óra,
Menjete el nyugovóra. —
Ti meg drága kísértetek,
Mihamarabb jöjjetek meg!“

Dudolta magában az éji ör, midőn egyszerre lassu kopogás hallatszott.

— No ezek bizonyosan játszótársaim lesznek. Szabad! — kiáltott egész tüzzel, de az ajtó csak úgy maradt, mint volt.

Másodszor is kopognak, s a mi éji örünk ujjal oda kiáltott, hogy „Szabad!“ — de már nyomatékosabban mint előbb, — de miután látta, hogy nem igen engedelmessékednek a felhívásnak, felugrott székéről s az ajtóhoz lépett.

A mint az ajtót kinyitotta, 10 fehér ruhába öltözött szellem lépett be, de a mi éji örünk nem ijedt meg tőlük, sőt inkább megkínálta, hogy üljenek le s játszsanak vele.

A szellemek ez ajánlatot csak hosszas meggondolás után fogadták el, de kikötötték, hogy mivel nekik pénzök nincsen: körmökkel fizethessék veszteségöket, az ör pedig minden tiz köröm után fizessen nekik egy krajczárt.

— Különös játék, — mondá az ör elnyomott nevetéssel; — mit ér nekem a ti körmötök. — No de legyen, — mondá végre, — nem bánom, kezdjük el hát a játékot!

A szellemek leültek az asztal mellé, egyenkint szedegetve le körmeiket.

Elkezdtek játszani.

Az első játszmat az ör nyerte el, s 20 köröm mindjárt zsebébe vándorolt, míg a bámoló veszteseket kinevette. A második játszma is oly szerencsésen sikerült az örnek, mint az előbbi, azzal a különbséggel, hogy most csak 16 körmöt nyerhetett el a szellemeiktől. Jött a harmadik játék, — s husz köröm ismét az öré lett. A szellemek nem akartak tovább játszszani, mivel nem volt, a mivel a játékot folytathatták volna.

— De az nem megy, — szólott az éji ör, — még van elég a lábaitokon.

Az ör ezt is mind elnyerte, — de a szellemek közül most egy felmagasodik s követeli körmei visszaadását, míg utána társai is ugyanazt teszik.

— Várj egy kevéssé, — szólott az ör a felállóhoz, — ha én vesztettem volna el pénzemet, ugy-e nem adnátok vissza? Én sem adom. A mi megtörtént, az megvan.

A szellemek erre ajtót mutattak az örnek, de ő azt mondá.

— Menjete ti előre, akarom látni, hová mentek, s követlek titeket.

A szellemeknek mit volt mit tenni, keresztül mentek egy folyosón, melynek végében egy ajtó mellett megálltak, s az egyik szellem, kinek oldalán egy csomó kulcs csüngött, kinyitotta, s egy szobába léptek.

A szoba közepén egy üllő volt s mellette egy nagy nehéz kalapács feküdt. Az egyik szellem, kinél a csomó kulcs volt, egy nehéz vas dorongot emelt fel s az éji örnek parancsolta, hogy kovácsolja egy darabig. Az ör pedig azt felelte rá, hogy:

— Kovácsold, ha tetszik, én meg majd aludni megyek.

A szellem összetett kezekkel kérte, hogy ha nem akarja kalapácsolni, legalább háromszor üssön a vasdorongra.

— Üsd csak te azt a nehéz jószágot, én meg majd a hátad puhitom meg, mert látom, hogy egy kissé kemény, — felelt az ör a hosszas esdeklésre, — s a szellem midőn látta, hogy ezzel a kemény ficzkóval nem boldogul, fogta a kalapácsot s feje fölé emelte.

Első ütésre kilenez a gonosz szellem halva rogyott a talajra, a második ütésre a kulcs-csomó hullott le csörömpölve oldaláról, a harmadik ütésre pedig az ör felé dobta a nehéz kalapácsot, ő pedig halva bukott társai mellé.

Az ör pedig visszament szobájába a kenyérhez és a még megmaradt italhoz, — s midőn elfogyasztotta, álmosan ágyára dőlt, hogy reggelig fel se nyissa szeméit.

Reggel a mint a várkapun kilépett, átadta a vár kulcsait a cselédeknek, s elbeszélte, hogy az éjjel mit hallott és mit látott, s midőn megtudták a város polgárai, kinevezték mühlendorfi éji örnek.

A holttesteket pedig eltemették, s felismerték bennök a gonosz vár urat és istentelen barátait.

Pethes G. A.

Krónika.

— Samassa József egri érsek vasárnap érkezett Esztergomba, hol Magyarország primása által csendes szertartás közt a primási kápolnában ér-

sekké szenteltetett s az érseki paláttal fölruházott. Innét az érsek Bécsbe utazott, hogy ő fölsége kezeibe az érseki és titkos tanácsosi esküt letegye. Jövő vasárnap pedig az új szathmári püspök Schlauch Lőrincz ur fog ugyancsak Esztergomban a hercegprimás által püspökké szenteltetni. Samassa József egri érsek a jövőhó 7-én tartandó exequiák után csakhamar elfoglalandja székhét. A székhelyi ünnepélynek azon része azonban, mely a lakomából és vigasságokból szokott állani, tekintettel az országos anyagi nyomorra, mellőztetni fog.

— A gyöngyvirág tündéréi, — ez a kedves czime lesz egy még kedvesebb könyvecskének, melyet az ifjúsági elbeszéléseiről is előnyösen ismert s lapunk kedvelt munkatársa, *Tóth József* ép most fejezt be. A kik nem talán *Tóth Józseftől* egyebet sem olvastak volna, mint a lapunkban jelenleg folyó gyönyörű elbeszélését, bizonyára azok is meleg érdeklődéssel fogják várni a fönnevezett virágrege megjelenését; ezért addig is, míg az előfizetési felhívás kibocsáttatnék, megadjuk, hogy e regekönyv gyönyörű képes borítékban fog megjelenni s előfizetési ára csak 40 krajczár lesz, mely a szerzőhöz, *Tóth József urhoz* küldendő (Pest, vas-utca, 13. sz.). Még egyszer előre is a legmelegebben ajánljuk olvasóink figyelmébe „*A gyöngyvirág tündéréi*”-t, mely tündérék a hosszú őszi és téli estéken sok kellemes órát fognak elővarázsolni azokkal, a kik majd velök társalognak.

— *Liszt Ferencz*, a világhírű zongoraművész és elsőrangú zeneköltő, kit a magyar nemzet büszkén vall magáénak, f. é. november hóban fogja megülni dícsőségben gazdag művészi pályájának ötvenéves jubileumát. Ez alkalomból a főváros művészkörei nagyszerű ünnepélyt rendeznek s a „zongorakirály”-t aranybabérkoszorúval fogják meglepni.

— A kiállítási új léghajó, melynek előde magyar földön oly szomorú véget ért, már teljesen elkészült és a vasárnapról hétfőre menő éjjel lett volna megtöltendő, mit azonban a beállott szél miatt el kellett halasztani. A 8000 köbméter gázt befogadó léggömb megtöltése két napot fog igénybe venni. A vállalat a zárt helyiségbe való belépés díjával 40 krt, a felszállásáért pedig 3 frtot állapított meg. A gömb hajója 8 személyt fogad be. Minden felszállásban egy tapasztalt léghajós fog részt venni. A fel- és leszállás, valamint a légben maradás ideje félórán van megállapítva.

— *Blaskovics Pál* honvéd-alezredes hátrahagyott végrendeletében a népnevelés ügyének előmozdítására, mint a „N.-nak” írják, 5000 azaz ötezer forintot hagyományozott. Ő volt az, ki 1847-ik évben az országban körutat tevő István főherceget Balassa-Gyarmatról Vácra — 6 mfdre, 1 három negyed óra alatt szállította hires ötös fogatán. Ő volt továbbá azon 5000 főnyi nemzetőri csapat vezénylője, mely 1848-ik évben Hontmegyéből felkerekedett, hogy a lázongó

szerebek ellen az alduna vidékére menjen, de mely aztán a kormány utasítása folytán Váczról visszafordulni volt kénytelen, Hontmegye egyik kiváló fiát s a közügy egyik buzgó bajnokát veszíté ő benne.

— A zeneakadémiát mint a „P. Lloyd“ hallja, aligha fölállítják addig, míg a mostani kedvezőtlen pénzviszonyok tartanak. A kormány a legszükségesebb kiadásokat is alig fődözheti, nemhogy zeneakadémiára telnek.

— 359 hamisított 10 frtos bankjegy van az osztrák nemzeti banknak birtokában, melyeknek készítőit már rég nyomozza. A gyűjtemény legújabbán ismét szaporodott egygyel, melyet egy hordárnál kaptak, ki színházi jegyeket akart azon vásárolni. Miután a hordár igazolta, hogy egy idegentől kapta a hamisítványt, szabad-lábra helyezték. A bankjegyek sajtóval vannak készítve és meglehetősen sikerültek. Nyomán vannak, hogy a hamisítványok Magyarországon készülnek.

Talányok.

1)

U

2) — Faller Vincenzziától. —

Lóugrás szerint megfejtendő.

kis-	áll	lyan	van	kis	mín-	be	hi-
szen-	te	még	va	láb-	a	va-	den,
meg-	ko-	már,	O-	szik	fi-	deg	Köny-
Es-	de,	ké-	vá	To-	bad	Csak	ár-
pen :	meg-	rú,	al-	ú,	kő-	jem :	szem-
egy-	nasz-	ho-	vább	le-	ja,	egy	ten
lad	Nin-	re	Mond-	ve-	Ha-	pil-	küid-
pa-	ja	ha-	esen,	lá-	fe-	ze-	lad

3)

— Czako Bertától. —

1. 2. 3. Fergeteg tesz így az ággal.
5. 4. 1. S így a nő a harisnyával.
5. 2. 1. Látod, ha nézesz kerékre.
1. 4. 5. Nem dinnye, csak olyanféle.
- 2-5. Fenn áll mindig, nincs határa.
- 1-5. Ártó nép volt ez hazánkra.

Számfeladvány.

4) — Faller Vincenzziától. —

Valaki 10 év múlva kétannyi idős lesz, mint volt 4 év előtt; hány éves jelenleg?

Megfejtési határidő október hó 20-dika.

TARTALOM.

A honszerelem vértanui. Vers. (Képpel.) — Egy csodálatos történet. Mese. — A kis Nácsi. Elbeszélés. — Itatás. (Képpel.) — Az utolsó ut. (Képpel.) — A csürhe. (Képpel.) — A gorilláról. (Képpel.) — A vár-ur és tiz szelleme. Rege. — Krónika. — Talányok.

Előfizetési felhívás

a „Kis Vasárnapi Ujságra“. Azon t. cz. olvasóinkat, kiknek előfizetésük folyó hó végével lejár, tisztelettel felkérjük: sziveskedjenek előfizetésüket mielőbb megújítani, hogy lapunk szétküldése fenakadást ne szenvedjen s hogy a nyomtatandó példányok száma iránt magunkat tájékozhatassuk.

Előfizetési feltételek:

Negyedévre (oktob.—dec.) . . . 1 frt. 50 kr.
Félévre . . . . . 3 „ — „

Teljes számu példányokkal még szolgálhatunk.

Az előfizetések póstaualvánnyal legezelszerűbben eszközölhetők és Buda-Pestre (egyetem-utca 4. szám) a Franklin-társulat magyar irodalmi intézet hírlap-kiadóhivatalába (ezelőttHeckenast Gusztáv) intézendők.

A „Kis Vasárnapi Ujság“,
kiadóhivatala.

Figyelmeztetés. A szerkesztőség számára küldendő levelek ekkép czimezendők: **A „Kis Vasárnapi Ujság“ szerkesztőségének. Pest, egyetem-utca 4. sz.**

Felelős szerkesztő K. Beniczky Irma.

Kiadja és nyomatja: Franklin-társulat magyar irodalmi intézet és könyvnyomda. Budapesten (egyetem-utca 4. sz.).